

ข่าว สภาพัฒนา

Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) 962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

www.nesdc.go.th Tel. 0 2628 2847 Fax. 0 2628 2846 e-mail: pr@nesdc.go.th

f สภาพัฒนา Line สภาพัฒนา update YouTube สภาพัฒนา

เรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2564

เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 นายดนุชา พิชยนันท์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง ได้นำเสนอภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 พบความเคลื่อนไหวสำคัญได้แก่ มติคุณภาพของคน การจ้างงานปรับตัวดีขึ้น อัตราการว่างงานสูงขึ้น แรงงานมีชั่วโมงการทำงานลดลง หนี้สินครัวเรือนเพิ่ม และหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ยังอยู่ในระดับสูงในด้านสุขภาพ พบว่าการเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังลดลง มติความมั่นคงทางสังคม คดีอาญา การเกิดอุบัติเหตุทางบก และการร้องเรียนด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มขึ้น มติด้านความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยี่ลดลง นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอสถานการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจ ได้แก่ สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ในบริบทประเทศไทย กัญชา : โอกาสใหม่ที่ต้องควบคุมอย่างเหมาะสม และการคืนเด็กดีสู่สังคม : การสร้างโอกาสและการยอมรับ รวมทั้งการเสนอบทความเรื่อง “การพัฒนาวัคซีน COVID-19 ของประเทศไทย”

การจ้างงานปรับตัวดีขึ้น อัตราการว่างงานสูงขึ้น และชั่วโมงการทำงานยังลดลงต่อเนื่อง

สถานการณ์แรงงานไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 กำลังแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 38.8 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 1.5 จากการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้อยู่นอกกำลังแรงงานอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ผู้มีงานทำมีจำนวนทั้งสิ้น 37.6 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.4 จากการขยายตัวของการทำงานในภาคเกษตรกรรมที่ดูดซับแรงงานบางส่วนที่ถูกเลิกจ้างจากภาคเศรษฐกิจอื่นมาตั้งแต่ปี 2563 ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรมีการปรับตัวสูงขึ้นมาก จึงทำให้แรงงานย้ายเข้ามาทำงานในภาคเศรษฐกิจนี้เพิ่มขึ้น โดยผู้มีงานทำภาคเกษตรกรรมมีจำนวนทั้งสิ้น 11.07 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่นอกภาคเกษตรกรรม การจ้างงานปรับตัวลดลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.6 โดยสาขาการผลิตอุตสาหกรรมมีการจ้างงานลดลงร้อยละ 2.2 อย่างไรก็ตาม มีบางอุตสาหกรรมที่ยังสามารถขยายตัวได้ อาทิ ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก อุปกรณ์ที่ใช้ในทางการแพทย์ และการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคอื่น ๆ สำหรับภาคบริการ การจ้างงานลดลงร้อยละ 0.7 โดยสาขาการขนส่ง/ขายปลีกลดลงร้อยละ 1.0 และสาขาการขนส่ง/เก็บสินค้า ลดลงร้อยละ 0.4 และสาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหารลดลงร้อยละ 0.2 ตามปริมาณนักท่องเที่ยวที่ลดลงจากผลกระทบการแพร่ระบาดของ COVID-19 ระลอกใหม่ และมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในสาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า

ชั่วโมงการทำงานรวมอยู่ที่ 40.1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ลดลงร้อยละ 1.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และลดลงต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 6 การทำงานต่ำระดับเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 129.1 เพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 4 ทั้งนี้ จากภาพรวมที่ผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นแต่ชั่วโมงการทำงานลดลง สะท้อนการจ้างงานและการทำงานที่ไม่เต็มเวลาซึ่งจะทำให้แรงงานมีรายได้ลดลง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรายได้ไม่แน่นอน การว่างงานเพิ่มขึ้นสูง โดยผู้ว่างงานมีจำนวน 0.76 ล้านคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 1.96 สูงขึ้นอีกครั้งหลังจากชะลอตัวลงในช่วงครึ่งหลังของปี 2563 สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบจาก COVID-19 ที่ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง สำหรับการว่างงานของแรงงานในระบบ พบว่า ผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานของผู้ประกันตนมาตรา 33 มีจำนวน 3.46 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.1 ของผู้ประกันตนมาตรา 33 สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนที่การระบาดยังไม่รุนแรง แต่ปรับตัวลดลงจากครึ่งปีหลัง โดยเป็นผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานรายใหม่ประมาณ 0.8 แสนคน ในเดือนมีนาคม 2564 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง และลูกจ้างของสถานประกอบการที่ขอใช้มาตรา 75 ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานฯ มีจำนวนทั้งสิ้น 82,346 คน ลดลงเป็นไตรมาสที่ 3 ติดต่อกัน

ประเด็นที่ต้องติดตามในปี 2564 ได้แก่

1. ผลกระทบของ COVID-19 ระลอกใหม่ต่อเศรษฐกิจและการจ้างงาน การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ยืดเยื้อและมีความรุนแรงเป็นระยะ ๆ อาจทำให้เศรษฐกิจไม่สามารถขยายตัวได้ตามเป้าหมายเนื่องจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ลดลง โดยแนวโน้มการเดินทางที่ลดลงจากข้อมูล Apple Mobility Index พบว่า จากการระบาดระลอกใหม่นี้ใกล้เคียงกับการระบาดในระลอกที่ 1 เมื่อปี 2563 ทั้งนี้ การระบาดของ COVID-19 ระลอกใหม่อาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มแรงงาน ดังนี้ (1) **แรงงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSMEs) อาจตกงานมากขึ้นหรือถูกลดชั่วโมงการทำงาน** โดยธุรกิจ MSMEs ได้รับผลกระทบตั้งแต่ปี 2563 ซึ่งทำให้

GDP ของ MSMEs ปรับตัวลดลงสูงถึงร้อยละ 9.1 หากไม่สามารถควบคุมการระบาดได้อย่างรวดเร็ว ธุรกิจฯ อาจไม่สามารถประกอบตัวต่อไปได้ รวมถึงการเลิกจ้างแรงงาน และโอกาสการกลับมาฟื้นตัวอาจใช้เวลานานมากขึ้น (2) **แรงงานในภาคการท่องเที่ยวอาจถูกเลิกจ้างมากขึ้น และต้องหาอาชีพใหม่** โดยศูนย์วิจัยด้านการตลาดท่องเที่ยวของ ททท. คาดว่าการท่องเที่ยวจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติในปี 2569 ซึ่งผลกระทบของ COVID-19 จะทำให้การกลับเข้าสู่ภาวะปกติต้องเลื่อนออกไป และส่งผลกระทบต่อแรงงานในภาคการท่องเที่ยวที่มีอยู่กว่า 7 ล้านคน โดยหากแรงงานถูกเลิกจ้างจะไม่สามารถกลับเข้ามาทำงานในสาขาเดิมได้ในระยะเวลาอันใกล้ และอาจต้องเปลี่ยนอาชีพ และ (3) **ตำแหน่งงานอาจไม่เพียงพอจะรองรับนักศึกษาจบใหม่** โดยเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มเติบโตต่ำกว่าเป้าหมาย จะทำให้ผู้ประกอบการเลื่อนการขยายตำแหน่งงานใหม่ออกไป กระทบกับการหางานของนักศึกษาจบใหม่ในปี 2564 ประมาณ 4.9 แสนคน ขณะที่โครงการจ้างงานกลุ่มผู้จบการศึกษาใหม่และแรงงานคืนถิ่นภายใต้ พ.ร.ก. เงินกู้ฯ ในปี 2563 ซึ่งมีระยะเวลาการจ้างงานประมาณ 12 เดือนกำลังจะสิ้นสุดลง อาจส่งผลกระทบต่อแรงงานภายใต้โครงการประมาณ 1.4 แสนตำแหน่ง

2. **ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของแรงงาน** เศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้า ชั่วโงมการทำงานที่ลดลง 6 ไตรมาสติดต่อกัน และการว่างงานเพิ่มขึ้น สะท้อนว่าแรงงานมีรายได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ผู้ว่างงานจากผลกระทบของ COVID-19 มีแนวโน้มเป็นผู้ว่างงานระยะยาวมากขึ้น การว่างงานเป็นเวลานานจะส่งผลกระทบต่อรายได้ และทำให้ทักษะแรงงานลดลง นอกจากนี้ แรงงานในระบบที่ถูกเลิกจ้างจำนวนมากได้กลายเป็นแรงงานนอกระบบ ตั้งแต่การระบาดรุนแรงในปี 2563 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง และขาดหลักประกันทางสังคม

3. **การเตรียมพร้อมรับมือกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศที่จะมีผลต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรไทย** ภาคเกษตรที่มีแรงงานอยู่มากกว่า 1 ใน 3 ของกำลังแรงงานในประเทศ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการแพร่ระบาดฯ ภาคเกษตรเป็นสาขาที่ดูดซับแรงงานส่วนเกินจากนอกภาคเกษตร โดยมีการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศในปี 2564 ว่าปริมาณน้ำฝนจะมากกว่าค่าปกติส่งผลดีต่อภาคเกษตรของไทย แต่บางพื้นที่อาจมีโอกาสสูงในการเกิดสถานการณ์น้ำท่วมได้ หากภาครัฐได้มีการส่งสัญญาณเตือนเกษตรกรล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำ จะสามารถลดความเสี่ยงของเกษตรกรจากความเสียหายจากภัยทางธรรมชาติได้อย่างทัน่วงที

หนี้ครัวเรือนขยายตัว ขณะที่คุณภาพสินเชื่อปรับตัวดีขึ้น แต่ยังเฝ้าระวังเนื่องจากสัดส่วนสินเชื่อค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน ยังอยู่ในระดับสูง

ไตรมาสสี่ ปี 2563 หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่า 14.02 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.9 จากร้อยละ 4.0 ในไตรมาสก่อน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.3 ต่อ GDP เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่หดตัว แม้หนี้ครัวเรือนจะขยายตัวในอัตราที่ช้าลง สะท้อนให้เห็นว่าครัวเรือนยังระมัดระวังในการก่อหนี้ ด้านความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนปรับตัวดีขึ้นแต่ยังต้องเฝ้าระวัง เนื่องจากสัดส่วนสินเชื่อค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน (สินเชื่อกว่าถึงพิเศษ) ยังอยู่ในระดับสูง โดยในไตรมาสสี่ ปี 2563 สัดส่วน NPLs ของสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 2.84 ลดจากร้อยละ 2.91 ในไตรมาสก่อน เป็นผลจากการดำเนินมาตรการปรับโครงสร้างหนี้ในช่วงที่ผ่านมาของสถาบันการเงิน อย่างไรก็ตาม สินเชื่อกว่าถึงพิเศษยังอยู่ในระดับสูง หรือมีสัดส่วนต่อสินเชื่อรวม

ร้อยละ 6.8 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน สะท้อนถึงความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนบางกลุ่มด้อยลง และมีโอกาสที่จะกลายเป็นหนี้เสียมากขึ้น

แนวโน้มการก่อหนี้ของครัวเรือนในปี 2564 คาดว่าสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP จะยังคงอยู่ในระดับสูง จากภาวะเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวกลับไปในระดับก่อน COVID-19 ประกอบกับตลาดแรงงานอาจได้รับผลกระทบที่รุนแรงขึ้น ซึ่งจะกระทบต่อรายได้ของแรงงานและทำให้ครัวเรือนประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องมากขึ้น โดยเฉพาะครัวเรือนรายได้น้อย ทำให้ปี 2564 ครัวเรือนจะระมัดระวังการใช้จ่าย โดยเฉพาะการชะลอการซื้อสินค้าในกลุ่มสินค้าคงทน ทำให้ความต้องการสินเชื่อที่อยู่อาศัยและรถยนต์ชะลอตัวลง ขณะที่ความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลอาจปรับตัวเพิ่มขึ้น จากปัญหาการขาดสภาพคล่องรวมทั้งมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับประชาชนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ อาทิ ธนาคารออมสิน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรการปรับโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสม ควบคุมดูแลการให้สินเชื่อให้สอดคล้องกับระดับรายได้ รวมทั้งเฝ้าระวังการก่อหนี้นอกระบบโดยเฉพาะกับครัวเรือนผู้มีรายได้น้อย ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการจ้างงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครัวเรือนมีรายได้ และสามารถรักษาระดับการบริโภคไว้ในระดับเดิม

การเจ็บป่วยโดยรวมลดลง แต่ยังคงต้องเฝ้าระวังโรคมือ เท้า ปาก ในกลุ่มเด็กเล็ก

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังลดลงร้อยละ 65.4 เป็นการลดลงในเกือบทุกโรค โดยผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ลดลงร้อยละ 94.3 ผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกลดลงร้อยละ 74.0 และผู้ป่วยโรคปอดอักเสบลดลงร้อยละ 41.4 แต่ยังคงเฝ้าระวังโรคมือ เท้า ปาก ในกลุ่มเด็กเล็ก เนื่องจากมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว รวมทั้งการแพร่ระบาดของ COVID-19 และพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสมซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาว อาทิ การบริโภคผักและผลไม้ไม่เพียงพอ การบริโภคอาหารหวาน มัน เค็ม โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งมีพฤติกรรมเสี่ยงกว่ากลุ่มอื่น

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยังลดลง

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยังลดลงร้อยละ 2.8 โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงร้อยละ 4.2 และการบริโภคบุหรี่ยังลดลงร้อยละ 0.4 ทั้งนี้ ยังต้องเฝ้าระวังการซื้อขายผ่านช่องทางออนไลน์ โดยเฉพาะบุหรี่ไฟฟ้าที่ยังมีการลักลอบจำหน่ายโดยผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังต้องให้ความสำคัญกับการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักถึงโทษของบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนนักสูบรุ่นใหม่ ที่นิยมสูบบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อลดความเสี่ยงและความรุนแรงจากการติดเชื้อ COVID-19

คดีอาญารวมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคดียาเสพติด รวมถึงการเฝ้าระวังการก่ออาชญากรรมผ่านเทคโนโลยีที่มีรูปแบบเปลี่ยนไปจากเดิม

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 คดีอาญารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2563 โดยคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 คดีชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 แต่คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ลดลงร้อยละ 1.8

ขณะที่พบคดีเสพยาเสพติดเพิ่มขึ้นมากร้อยละ 47.8 จากไตรมาสก่อน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.4 ของคดียาเสพติดทั้งหมด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการระบาดของยาเสพติดมีความรุนแรงขึ้น ผู้เสพยามีความเสี่ยงต่อการเกิดประสาทรุนแรง ทำให้อารมณ์แปรปรวน ก้าวร้าว และอาจก่อเหตุรุนแรง จึงต้องมีการกวดขันป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่องและเด็ดขาด กวาดล้างแหล่งผลิต แหล่งซื้อขายยาเสพติด เพื่อมิให้กลุ่มผู้เสพยาเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย รวมทั้งการเฝ้าระวังการก่ออาชญากรรมผ่านทางเทคโนโลยีที่มีผู้เสียหายและสูญเสียเงินเป็นจำนวนมากจากการหลงเชื่ออาทิ การทำธุรกรรมผ่านทางโทรศัพท์มือถือ การซื้อสินค้าออนไลน์ การกู้ยืมเงินทางออนไลน์ การกดรับลิงก์แปลกปลอมหรือข้อความซึ่งอาจถูกขโมยข้อมูลส่วนตัวไปก่ออาชญากรรมได้

การเกิดอุบัติเหตุทางบกเพิ่มขึ้น แต่จำนวนผู้เสียชีวิตลดลง ช่วงเทศกาลสงกรานต์ 2564 มีการเกิดอุบัติเหตุและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น สาเหตุหลักยังคงเกิดจากตัวบุคคลที่มีพฤติกรรมในการขับเร็ว เมาแล้วขับ

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 มีการรับแจ้งการเกิดอุบัติเหตุทางบกเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.9 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน มีผู้บาดเจ็บเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.8 แต่จำนวนผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 2.3 สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุยังคงมาจากการขับรถตัดหน้ากระชั้นชิด และขับเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดร้อยละ 37.8 และร้อยละ 37.5 ช่วงสงกรานต์ปี 2564 มีการเกิดอุบัติเหตุเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 87.7 จากช่วงเดียวกันของปี 2563 ที่รัฐบาลมีมาตรการควบคุมการระบาด รวมทั้งมีผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 65.9 หรือเฉลี่ยวันละ 39.6 คน หรือชั่วโมงละ 1.65 คน มีผู้บาดเจ็บเพิ่มขึ้นร้อยละ 80.2 ทั้งนี้ การลดการเกิดอุบัติเหตุโดยการสร้างผู้ใช้รถใช้ถนนให้มีความตระหนักรู้และจิตสำนึกความปลอดภัยทางถนนและการมีวินัยปฏิบัติตามกฎจราจรต้องใช้เวลาเป็นอย่างมาก จึงต้องเร่งแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาทั้งระบบสร้างความปลอดภัยทางบกรองรับการบรรเทาการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากพฤติกรรมผู้ใช้รถใช้ถนน อาทิ (1) การสร้างถนนปลอดภัย (Road Safety for Safer Roads) (2) การสร้างยานพาหนะปลอดภัย และ (3) การบริการทางการแพทย์ฉุกเฉินและระบบส่งต่อผู้บาดเจ็บระหว่างสถานพยาบาล (Referral Trauma Care) มาตรการช่วยเหลือหลังอุบัติเหตุเพื่อเพิ่มโอกาสการรักษาให้ทันต่อการเร่งด่วนอย่างมีประสิทธิภาพ

การร้องเรียนผ่าน สคบ. และ กสทช. เพิ่มขึ้น

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 สคบ. ได้รับการร้องเรียนสินค้าและบริการเพิ่มจากช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อน ร้อยละ 48.9 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ ด้านโฆษณา เช่นเดียวกับหลายไตรมาสที่ผ่านมา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเด็นการโฆษณาเกินจริง และบางส่วนมีลักษณะเป็นการกระทำผิดซ้ำ ส่วนหนึ่งอาจมีสาเหตุมาจากบทลงโทษของกฎหมายเกี่ยวข้องที่ยังไม่มากพอ จึงต้องมีการปรับบทลงโทษให้หนักขึ้น หรือพิจารณาปรับกฎหมายอาญาด้านฉ้อโกงประชาชนมาใช้ เนื่องจากเป็นบทลงโทษที่ค่อนข้างหนักและไม่สามารถยอมความได้ เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและลดการกระทำผิดซ้ำ ขณะที่การร้องเรียนผ่าน กสทช. เพิ่มขึ้นร้อยละ 150.5 จากช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อน และส่วนใหญ่เป็นเรื่องมาตรฐานและคุณภาพการให้บริการเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ในช่วงที่ผ่านมามีการระบาดของโพลدแอปพลิเคชันเงินกู้ ซึ่งจะต้องกรอกข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อขออนุมัติเงินกู้และจะต้องยินยอมให้สิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ในโทรศัพท์ ถือเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลมีการรั่วไหล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องมีมาตรการกำกับดูแลที่เข้มงวด รัดกุม และมีการดำเนินงาน

เชิงรุกในการตรวจสอบการโจรกรรมข้อมูลรูปแบบใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นเพื่อป้องกัน/ลดความเสียหายให้ได้มากที่สุด รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการก๊อปปี้ที่ถูกฎหมาย ขณะที่ประชาชนสามารถปกป้องตนเองในเบื้องต้นโดยระมัดระวังการให้ข้อมูลส่วนบุคคล สังเกตการปล่อยกุ้อัตราดอกเบี้ยสูงผิดปกติ หรืออนุมัติเงินกู้ที่ง่ายเกินไปโดยไม่มีการตรวจสอบประวัติทางการเงิน

สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ในบริบทของประเทศไทย

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการชำระเงินส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ มีการทำธุรกรรมทางการเงินในรูปแบบไร้เงินสดมากขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากพฤติกรรมและนวัตกรรมทางการเงินในระยะหลังที่ทำผ่านระบบดิจิทัล ทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภค ผู้ประกอบการ และภาครัฐ จากความสะดวกในการใช้จ่าย การลดต้นทุนการทำธุรกรรมและต้นทุนการผลิตธนบัตร/เหรียญกษาปณ์ และลดปัญหาอาชญากรรมจากการถือเงินสด อีกทั้งในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ยังเป็นการช่วยลดการสัมผัสและป้องกันการแพร่ระบาดได้อีกทางหนึ่งด้วย อย่างไรก็ตาม ก็มีข้อพึงระวัง อาทิ อาจสูญเสียความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมกรใช้จ่ายที่ไม่ระมัดระวังจากความสะดวกรวดเร็วของการทำธุรกรรม สำหรับประเทศไทยเริ่มผลักดันสังคมไร้เงินสดอย่างชัดเจนตั้งแต่ปี 2558 ภายใต้แผนใต้อุตสาหกรรมสารสนเทศการพัฒนาระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) โดยปัจจุบันมูลค่าธุรกรรม e-Payment ของไทยยังไม่สูงมากนัก การเป็นสังคมไร้เงินสดต้องมีปัจจัยสนับสนุน 4 ด้าน (David Horton, 2020) คือ (1) ด้านวัฒนธรรมและการยอมรับของประชาชน ซึ่งพฤติกรรมผู้บริโภคไทยมีการยอมรับนวัตกรรมไร้เงินสดมากขึ้น รวมถึงมาตรการภาครัฐที่ให้ความช่วยเหลือผ่าน Application ยังช่วยเร่งในการสร้างการยอมรับ (2) ด้านเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานที่ต้องอาศัยโครงข่ายอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม รวมถึงการมีนวัตกรรมทางการเงินที่หลากหลายซึ่งเป็นด้านที่ไทยมีศักยภาพ (3) ด้านการสนับสนุนของภาครัฐและการสร้างความเชื่อมั่น ประเทศไทยมีแผนยุทธศาสตร์ฯ National e-Payment เพื่อพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงิน ขณะที่สถาบันการเงินมีการพัฒนาระบบในการรองรับความเสี่ยงและภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อเพิ่มความไว้วางใจแก่ผู้ใช้ อีกทั้งยังมี พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในการรักษาความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และ (4) ด้านการใช้งานและความแพร่หลายในการใช้ ซึ่งพบว่าขั้นตอนการสมัครที่ง่าย อาทิ บริการพร้อมเพย์ ทำให้เกิดการใช้งานอย่างแพร่หลาย

อย่างไรก็ตาม ยังมีช่องว่างหรือข้อจำกัดในทางปฏิบัติ อาทิ ทักษะด้านดิจิทัลของคนไทยอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะกลุ่มประชากรผู้มีรายได้น้อยและผู้สูงอายุ สะท้อนจากจำนวนคนไม่น้อยที่ต้องเดินทางมาลงทะเบียนรับสิทธิ์ช่วยเหลือของรัฐที่ธนาคารเองจากข้อจำกัดในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดังกล่าว ซึ่งการเปลี่ยนผ่านไปสู่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจเป็นปัจจัยที่ซ้ำเติมปัญหาความเหลื่อมล้ำให้สูงขึ้น รวมถึงนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกหลอกและการสูญเสียทางการเงิน ดังนั้น แนวทางในการส่งเสริมและแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว ได้แก่ (1) ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ครอบคลุมและมีคุณภาพมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล รวมถึงอาจช่วยเหลือการเข้าถึงอุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย (2) การเสริมสร้างการมีทักษะความรู้ด้านการเงินและดิจิทัล โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เพื่อให้เท่าทัน

เทคโนโลยีและป้องกันความเสียหายจากภัยคุกคามทางดิจิทัล (3) การสนับสนุนและส่งเสริมให้มีระบบธุรกรรมทางการเงินในรูปแบบดิจิทัลอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะร้านค้ารายย่อย เพื่อนำไปสู่การใช้งานที่แพร่หลาย (4) การมีกลไกติดตามดูแลรักษาฐานข้อมูลและความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่รัดกุมทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และ (5) การนำข้อมูลธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ประโยชน์ต่อยอด อาทิ นำข้อมูลมาใช้คัดกรองประชาชนในการให้ความช่วยเหลือ เพื่อลดการตกหล่น

กัญชา : โอกาสใหม่ที่ต้องควบคุมอย่างเหมาะสม

โอกาสในการเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งคาดการณ์ว่าในปี 2564 ตลาดกัญชาเฉพาะกัญชาเพื่อการแพทย์ของไทยจะมีมูลค่าราว 3,600-7,200 ล้านบาท และการปลดล็อกกัญชาทำให้บางชิ้นส่วนของกัญชาสามารถใช้ในการผลิตสินค้าเชิงพาณิชย์ ซึ่งจะสร้างมูลค่าให้กับสินค้าได้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญกล่าวคือ การใช้กัญชาในทางการแพทย์และการพาณิชย์ยังขาดการกำหนดสัดส่วนระหว่างกันอย่างชัดเจน รวมถึงการควบคุมปริมาณสารสกัดที่เป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอาหาร แนวทางการป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าถึง และการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชาที่ถูกต้อง ซึ่งทำให้การปลดล็อกกัญชาในปัจจุบันยังคงมีความจำเป็นต้องมีแนวทางรองรับการดำเนินการด้านต่าง ๆ อีกหลายด้าน อาทิ การควบคุม/กำหนดรูปแบบการผลิตและราคา เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการผลิตสินค้าทางการแพทย์ ทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยและประชาชนได้รับประโยชน์จากการปลดล็อกนี้ให้มากที่สุด การกำหนดระดับสาร THC และ CBD ที่เหมาะสมในการเป็นส่วนประกอบของสินค้าแต่ละประเภท และกำหนดฉลากให้ชัดเจน กำหนดอายุของผู้ซื้อและผู้ใช้ และการสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้กัญชาทางการแพทย์แก่ประชาชน ทั้งนี้ แม้ว่าประโยชน์ของกัญชาจะมีมาก และอาจสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศในอนาคต แต่การทำให้ประเทศและประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด จะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทั้งห่วงโซ่อุปทานอย่างเหมาะสมตั้งแต่การอนุญาตปลูก แปรรูป ขนส่ง จำหน่าย และการใช้อย่างรอบคอบ โดยต้องมีการควบคุมอย่างเหมาะสม รวมทั้งควรมีการชี้แจงหรือทำความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนได้ทราบก่อนตัดสินใจบริโภค อาทิ ข้อดีและข้อเสียของกัญชา ปริมาณการบริโภคที่เหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมหากมีการใช้สารสกัดมาใช้ในสินค้าอุปโภคบริโภคที่กำหนดในผลิตภัณฑ์

การคืนเด็กที่สูญเสีย : แนวทางการสร้างโอกาสและการยอมรับ

สถานการณ์เด็กและเยาวชนกระทำผิดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทั้งระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีค่า จากข้อมูลของกรมพินิจและคุ้มครองเยาวชน กระทรวงยุติธรรม พบว่าในปี 2563 เด็กที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจมีจำนวนทั้งสิ้น 19,470 คดี ส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุระหว่าง 15-18 ปี มีจำนวน 16,865 คดี โดยอายุของผู้กระทำผิดสูงสุดอยู่ในช่วงอายุ 17 ปี จำนวน 6,527 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามฐานความผิด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ จำนวน 9,600 คดี คิดเป็นร้อยละ 49.3 ของคดีทั้งหมด รองลงมาเป็นฐานความผิดอื่น ๆ เช่น พ.ร.บ. จราจรทางบก และ พ.ร.บ. การพนัน จำนวน 4,140 คดี คิดเป็นร้อยละ 21.3 ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญที่ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไป รวมถึง

ปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กซึ่งยังคงสูงอยู่ โดยจากสถิติจำนวนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมในช่วงปี 2560–2562 พบว่า อัตราการกระทำผิดซ้ำยังคงอยู่ในระดับที่สูง และยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะอัตราการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนหลังจากถูกปล่อยตัวไปในรอบ 1 ปี จากร้อยละ 23.4 เพิ่มเป็นร้อยละ 25.4 **สาเหตุการกระทำผิด** เกิดจากสภาพแวดล้อมของเด็ก ทั้งสถาบันครอบครัว สถานศึกษา และการได้รับโอกาสในการประกอบอาชีพ ซึ่งเมื่อพิจารณาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดพบว่า ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 65.4 ของคดีทั้งหมด ขณะเดียวกันเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพจำนวน 6,713 คดี (ร้อยละ 34.5 ของคดีทั้งหมด) **สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ** พบว่า เมื่อเด็กและเยาวชนกลับสู่สังคมเดิมแล้วต้องเผชิญกับสภาพการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ เช่น ไม่ยอมรับ ไม่ไว้วางใจ ตำหนิ เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มกลับไปกระทำความผิดซ้ำได้อีก **แนวทางที่สำคัญในการคืนเด็กดีสู่สังคมและลดอัตราการกระทำผิดซ้ำคือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี** ผ่านการสร้างความเข้าใจ การสร้างทัศนคติที่ดีของสังคมโดยเฉพาะในสังคมใกล้ตัวเด็ก ทั้งจากครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา และสถานประกอบการ **การสนับสนุนให้เข้าสู่ระบบการศึกษา** หรือให้การศึกษาคู่ขนานกับการฝึกอาชีพ **การส่งเสริมการมีงานทำที่มั่นคงให้แก่เด็กและเยาวชน** ผ่านการสนับสนุนจากภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจ้างงาน การส่งเสริมการทำธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการจ้างงานเด็กและเยาวชนที่เคยก้าวพลาด รวมทั้งการส่งเสริมรูปแบบการร่วมลงทุนทางสังคมใหม่ ๆ (Social Impact Partnership Model) ในการป้องกันและแก้ปัญหการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน และ **การพัฒนาาระบบให้คำปรึกษา** ผ่านแอปพลิเคชันเพื่อสามารถให้คำปรึกษาได้อย่างทันท่วงที

บทความเรื่อง “การพัฒนาวัคซีน COVID-19 ของประเทศไทย”

ท่ามกลางการแพร่ระบาดของ COVID-19 วัคซีนถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรค แต่การผลิตวัคซีนขึ้นใช้เองภายในประเทศสามารถผลิตได้เพียงบางชนิดเท่านั้น ส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพิงการนำเข้าจากต่างประเทศมูลค่ากว่าร้อยละ 80 นอกจากนี้ การเกิดขึ้นของโรคอาจส่งผลต่อการขาดแคลนในการจัดหาวัคซีนได้อย่างเพียงพอและทันท่วงที ซึ่งการแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ตอกย้ำถึงความจำเป็นในการพัฒนา/ผลิตวัคซีนภายในประเทศ เพื่อสร้างหลักประกันว่าจะมีวัคซีนในปริมาณที่เพียงพอต่อการป้องกันโรคแก่ประชาชน ปัจจุบันวัคซีน COVID-19 มีการพัฒนา/ผลิตจากผู้พัฒนากว่า 80 รายทั่วโลก จากข้อมูล ณ วันที่ 22 มกราคม 2564 พบว่า มีการผลิตวัคซีนอยู่จำนวน 237 ชนิด โดยมีจำนวน 173 ชนิดที่กำลังอยู่ในช่วงการทดลองกับสัตว์ และมีจำนวน 64 ชนิดที่กำลังอยู่ในการศึกษาในมนุษย์ ทั้งนี้ วัคซีน COVID-19 สามารถแบ่งได้เป็น 4 ชนิดตามกระบวนการผลิต ได้แก่ วัคซีนชนิดสารพันธุกรรม (mRNA) วัคซีนชนิดใช้ไวรัสเป็นพาหะ (Recombinant Viral Vector Vaccine) วัคซีนที่ทำจากโปรตีนส่วนหนึ่งของเชื้อ (Protein Subunit Vaccine) และวัคซีนชนิดเชื้อตาย (Inactivated Vaccine)

สำหรับการพัฒนาวัคซีน COVID-19 ของไทย ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของการผลิตวัคซีนประกอบด้วย (1) การพัฒนาวัคซีนตัวเลือกระดับห้องปฏิบัติการ (2) การทดสอบวัคซีนในสัตว์ทดลอง (3) การทดสอบในมนุษย์ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาความปลอดภัยและปริมาณที่ใช้ (4) การทดสอบในมนุษย์ระยะที่ 2 เพื่อยืนยัน

ความปลอดภัย/ประสิทธิภาพ (5) การทดสอบในมนุษย์ระยะที่ 3 เพื่อทดสอบประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อ และติดตามอาการอันไม่พึงประสงค์ (6) การขึ้นทะเบียนและอนุมัติการใช้งาน และ (7) การตลาดวัคซีนและห้องปฏิบัติการอ้างอิง ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์วัคซีนแห่งชาติมาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 โดยสถาบันวัคซีนแห่งชาติได้กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านวัคซีนแห่งชาติ พ.ศ. 2563-2565 ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การพัฒนาระบบและบริหารจัดการงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค (2) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยพัฒนา และการผลิตวัคซีน (3) การส่งเสริม สนับสนุนอุตสาหกรรมวัคซีนภายในประเทศ (4) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน และ (5) การเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กร โดยมีทิศทางการผลิตวัคซีน COVID-19 ในสองด้าน คือ (1) การวิจัยพัฒนา/ผลิตวัคซีนในประเทศ โดยบางส่วนได้อาศัยความร่วมมือจากต่างประเทศ อาทิ *การวิจัยพัฒนาวัคซีนชนิด mRNA* โดยศูนย์วิจัยวัคซีน คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chula VRC) ร่วมกับ University of Pennsylvania *การวิจัยพัฒนาวัคซีนชนิด DNA* โดยบริษัท ไบโอเนท-เอเชีย จำกัด ร่วมกับ The University of Sydney, The University of Adelaide และ Telethon Kids Institute in Perth *การวิจัยพัฒนาวัคซีนชนิด Inactivated* โดยองค์การเภสัชกรรมร่วมกับ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบัน PATH และ The University of Texas at Austin *การวิจัยพัฒนาวัคซีนชนิด Protein Subunit* โดยบริษัท ไบยาไฟโตฟาร์ม จำกัด คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตลอดจน*การวิจัยพัฒนาวัคซีนชนิด Virus-Like Particle (VLP)* โดยคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และ (2) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตจากต่างประเทศ ได้แก่ บริษัท สยามไบโอไซเอนซ์ จำกัด ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตวัคซีนชนิด Viral Vector จากบริษัท AstraZeneca ร่วมกับมหาวิทยาลัย Oxford

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังขาดโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัยและองค์ความรู้ที่จำเป็นในการวิจัยพัฒนา และผลิตวัคซีน อาทิ องค์ความรู้ในการวิจัยวัคซีนตั้งแต่ต้นน้ำ ศูนย์ทดสอบวัคซีนในสัตว์ทดลองที่ได้มาตรฐาน วัสดุอุปกรณ์/บรรจุภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยพัฒนาและผลิตวัคซีน ความต่อเนื่องในการวิจัย พัฒนา และการพัฒนาให้เกิดห้องปฏิบัติการอ้างอิง (Reference Laboratory) วิกฤตครั้งนี้จึงเป็นโอกาสและความท้าทายในการวิจัย/ผลิตวัคซีนของไทย ตลอดจนการสร้างศักยภาพและความพร้อมสำหรับโรคระบาดใหม่ ๆ ในอนาคต ได้แก่ การถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศไม่เป็นไปตามที่กำหนดและข้อจำกัดในการนำมาพัฒนาต่อยอด จึงควรส่งเสริมให้มีการศึกษาขั้นตอนของการถ่ายทอดเทคโนโลยีทุกประเด็น (Due Diligence Study) ตลอดจนการต่อยอดงานวิจัย/พัฒนาการผลิตวัคซีนในระดับอุตสาหกรรม ผ่านการมีส่วนร่วมทั้งจากภาครัฐและเอกชน ภายใต้แนวคิดความร่วมมือ (Consortium) **ต้นทุนการผลิต** การวิจัย/พัฒนาวัคซีนมีต้นทุนสูง ในขณะที่งบประมาณของประเทสมิจำกัด ทำให้การสนับสนุนอาจไม่ต่อเนื่องและเพียงพอ จึงจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ลดความซ้ำซ้อนของการวิจัย/พัฒนา ให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะของหน่วยงาน รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือในการพัฒนา/ผลิตวัคซีนในรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public Private Partnership : PPP) **ตลาดวัคซีนโดยเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน** โดยการสร้างความร่วมมือเพื่อพึ่งตนเองด้านวัคซีนในภูมิภาคอาเซียนทั้งด้านวิชาการ และ

บริหารจัดการ เพื่อให้ประชาคมอาเซียนเข้าถึงวัคซีนที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ในราคาที่เหมาะสม

ดังนั้น การสร้างความมั่นคงด้านวัคซีนให้กับประเทศไทย จำเป็นจะต้องพัฒนาทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญสูง และการผลิตในระดับอุตสาหกรรม โดยต้องมีความชัดเจนเชิงนโยบาย การบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดการระดมทรัพยากรและความร่วมมือของทุกภาคส่วน ตลอดจนเครือข่ายระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

24 พฤษภาคม 2564

ตัวชี้วัดภาวะสังคม

องค์ประกอบหลัก	2562	2563	2562				2563				2564
	ทั้งปี	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
1. การมีงานทำ^{1/}											
- กำลังแรงงาน (พันคน)	38,178	38,544	38,365	38,420	37,959	37,968	38,193	38,173	38,726	39,086	38,750
%YOY	-0.7	1.0	0.6	-0.2	-2.0	-1.1	-0.4	-0.6	2.0	2.9	1.5
- การมีงานทำ (พันคน)	37,613	37,680	37,703	37,782	37,482	37,483	37,424	37,081	37,927	38,289	37,581
%YOY	-0.7	0.2	0.9	-0.3	-2.1	-1.1	-0.7	-1.9	1.2	2.2	0.4
- ผู้ว่างงาน (พันคน)	373	651	351	377	394	372	395	745	738	727	758
- อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.98	1.69	0.92	0.98	1.04	0.98	1.03	1.95	1.90	1.86	1.96
- การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	250	485	336	239	193	231	284	704	442	510	651
2. หนี้สินครัวเรือน^{2/}											
- มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	13.49	14.02	12.97	13.09	13.25	13.49	13.50	13.59	13.78	14.02	N.A.
% YOY	5.1	3.9	6.3	5.8	5.6	5.1	4.1	3.9	4.0	3.9	N.A.
สัดส่วนต่อ GDP (ร้อยละ)	79.8	89.3	78.4	78.4	78.8	79.8	80.2	83.8	86.6	89.3	N.A.
- NPL (พันล้านบาท)	140.6	144.4	126.4	127.4	133.3	140.6	156.2	152.5	144.3	144.4	N.A.
% YOY	16.7	2.7	9.0	10.0	12.2	16.7	23.6	19.7	8.3	2.7	N.A.
% NPL ต่อสินเชื่อรวม	2.90	2.84	2.75	2.74	2.81	2.90	3.23	3.12	2.91	2.84	N.A.
3. สุขภาพและการเจ็บป่วย											
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย) ^{3/}											
- หัด	6,614 (19.0)	1,212 (-81.7)	2,068	1,585	1,533	1,428	746	146	194	126	104
- ไข้กาฬหลังแอ่น	25 (25)	12 (-52)	6	6	6	7	5	3	2	2	2
- ใช้สมออักเสบ	894 (20.0)	908 (1.6)	258	207	211	218	275	190	266	177	244
- อหิวาตกโรค	12 (140)	5 (-58.3)	6	4	1	1	0	1	2	2	0
- มือ เท้า และปาก	67,355 (-3.8)	33,310 (-50.5)	9,260	12,954	35,839	9,302	5,512	1,153	5,003	21,642	12,440
- บิด	2,556 (-24.8)	2,234 (-12.6)	649	736	647	524	679	573	586	396	422
- บอดอักเสบ	256,555 (-9.5)	196,403 (-23.4)	73,429	51,189	63,635	68,302	77,549	29,430	35,389	54,035	45,417
- ฉีหนู	2,170 (-14.6)	1,641 (-24.4)	463	493	722	492	269	334	526	512	227
- ไข้เลือดออก	131,157 (50.9)	72,130 (-45.0)	16,150	31,978	54,989	28,040	9,183	18,159	36,187	8,601	2,392
- ไข้หวัดใหญ่	396,363 (116.2)	123,602 (-68.8)	133,975	61,464	108,786	92,138	99,365	4,957	8,293	10,987	5,687
- พิษสุนัขบ้า	3 (-80.0)	3 (-0.0)	0	2	0	1	0	2	1	0	0
อัตราการตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญต่อประชากร 100,000 คน											
- ความดันโลหิตสูง	14.2 (8.4)	N.A.	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายไตรมาส								
- หัวใจขาดเลือด	31.4 (-1.2)	N.A.									
- หลอดเลือดสมอง	53.0 (12.6)	N.A.									
- เบาหวาน	25.3 (15.9)	N.A.									
- มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด	128.2 (4.2)	N.A.									
4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน^{4/}											
- ผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางบก (ราย)	7,303	7,147	2,422	2,177	1,899	2,187	2,054	1,456	1,784	2,009	2,007
- คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	16,640	14,585	4,353	4,493	3,988	3,800	3,882	3,592	3,616	3,514	3,916
- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (คดี)	46,549	43,038	11,684	10,757	12,341	11,767	11,104	10,380	10,764	11,064	10,899
- คดียาเสพติด (ราย)	367,237	311,455	86,291	94,196	97,520	91,230	91,899	81,522	70,901	67,494	96,599
5. การคุ้มครองผู้บริโภค^{5/}											
5.1 จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)											
- กรณีสัญญา	4,017	3,188	1,170	1,050	1,018	779	528	776	1,091	865	983
- กรณีฉลาก	2,105	2,138	459	706	545	395	547	429	537	625	585
- กรณีโฆษณา	7,191	6,810	726	3,452	1,705	1,328	949	2,525	1,758	1,578	1,811
- กรณีกฎหมาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	2,252	3,828	377	651	721	503	534	1,189	975	1,130	731
5.2 การให้คำปรึกษาทาง											
	47,996	55,551	11,759	11,579	13,127	11,531	15,258	13,737	13,278	13,278	10,749

สายด่วน 1166 (ราย)											
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- ที่มา: 1/ รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 2/ ธนาคารแห่งประเทศไทย
 3/ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
 4/ ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 5/ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนายกรัฐมนตรี